

VPLYV ÚPRAVY ÚČTOVNÍCTVA NA PREDIKČNÉ MODELÝ

The influence of accounting regulation on models of prediction

Zuzana Kubaščíková

Prechod na IFRS nie je iba formálne prepočítanie číselných údajov, ale znamená aj zmenu účtovných zásad a je nutné implementovať nový spôsob merania výkonu spoločnosti, čo zasiahne takmer všetky obchodné transakcie a môže ovplyvniť i finančné ukazovatele podniku.

Zmena účtovného rámca ovplyvní informácie, ktoré zverejňuje podnik, hodnotu majetku a zdrojov majetku. Účtovná závierka podľa IFRS by mala byť orientovaná na trhom vnímaný výkon podniku. Prechod na IFRS umožňuje spoločnostiam využiť výhody plynúce z používania IFRS ako je možnosť vstupu na svetové kapitálové trhy, zníženie nákladov a uľahčenie umiestnenia sa na medzinárodnom trhu. Podniky majú možnosť dobrovoľne prejsť na IFRS, alebo im to vyplýva z legislatívy. Dobrovoľný prechod na IFRS sa uskutočňuje hlavne v nadnárodných konsolidovaných celkoch, aby materská a všetky dcérske spoločnosti viedli jednotné účtovníctvo, čo umožňuje zlepšiť vnútornú komunikáciu a rozhodovanie v rámci celého konsolidovaného celku. IFRS umožňujú, aby sa podniky na celom svete porovnávali so svojimi konkurentmi a aby investori a ďalší používatelia porovnávali výsledky jednotlivých podnikov. Podniky, ktoré neposkytujú porovnateľné informácie sú v nevýhode pri získavaní nových zdrojov a zvyšovanie hodnoty podniku je obmedzené. Účtovné závierky zostavené podľa IFRS sa môžu značne líšiť od účtovných závierok zostavených podľa slovenskej právnej úpravy. Najväčšie rozdiely vznikajú v účtovaní o finančných nástrojoch, podnikových kombináciách, leasingu (do r. 2005) a pod.

Na ilustráciu uvádzame príklad nemenovanej spoločnosti, ktorá sa v roku 2005 rozhodla prejsť na IFRS. Za rok 2005 spoločnosť zostavila účtovnú závierku podľa slovenskej právnej úpravy a aj podľa IFRS. V nasledujúcich tabuľkách uvádzame niektoré údaje zo súvahy a výkazu ziskov a strát podľa slovenskej právnej úpravy a podľa IFRS a rozdiely medzi nimi.

Súvaha			
	SR	IFRS	Rozdiely
Dlhodobý majetok	1581	2507	926
Peňažné prostriedky	215	215	0
Pohľadávky	186	186	0
Časové rozlíšenie krát.	541	71	-470
	2523	2979	456
Základné imanie	200	200	0
Fondy	20	20	0
VH a nerozdelený zisk	1397	1277	-120
Závazky zo soc. Fondu	57	57	0
Závazky krátkodobé	690	1266	576
Daňové záväzky	75	75	0
Odložené daň. Závazky	19	19	0
Rezervy	65	65	0
	2523	2979	456

Tabuľka č. 1: Údaje zo súvahy v tis. Sk podľa slovenskej právnej úpravy a IFRS

Výkaz ziskov a strát			
	SR	IFRS	Rozdiely
Spotreba materiálu	1471	1471	0
Ostatné služby	560	430	-130
Mzdové náklady	889	889	0
Odpisy	592	824	232
Finančné náklady	3	21	18
Daň	69	69	0
Výsledok hospodárenia	367	247	-120
	3951	3951	0
Tržby z predaja vlastných výrobkov	3785	3785	0
Ostatné výnosy	165	165	0
Finančné výnosy	1	1	0
	3951	3951	0

Tabuľka č. 2: Údaje z výkazu ziskov a strát v tis. Sk podľa slovenskej právnej úpravy a IFRS

Rozdiel v účtovnej závierke zostavenej podľa slovenskej právnej úpravy a podľa IFRS spôsobili náklady na propagáciu výrobkov v celkovej hodnote 200 tis. Sk. Podľa slovenskej právnej úpravy sa tieto náklady časovo rozlišovali (v tomto prípade boli rozlíšené na 4 roky), podľa IFRS sa tieto náklady považujú za náklady bežného obdobia v celkovej výške.

Ďalší rozdiel vznikol v dôsledku rozdielného vykazovania finančného lízingu. (Spoločnosť účtuje finančný lízing podľa predpisov platných do 31. decembra 2003, keďže zmluva o nájme bola uzavretá do 31. decembra 2003. Podnik ako nájomca v účtovaní finančného lízingu pokračuje podľa opatrenia MF SR tak, že nájomné účtuje na účte 518 - Ostatné služby; majetok v nájme a záväzky z nájmu vedie na podsúvahových účtoch a vykazuje v účtovnej závierke v poznámkach.)

Účtovná jednotka si prenajala strojové zariadenie na obdobie 5 rokov. V účtovnej závierke podľa slovenskej právnej úpravy je toto strojové zariadenie vykázané u prenajímateľa. Nájomca vykazuje iba časovo rozlíšené zvýšené splátky. Ostatné splátky sú zachované.

Doba trvania leasingu	5 rokov
Doba životnosti	5 rokov
Zvýšená splátka	400 p. j.
Pravidelné splátky k 31.12.	200 p. j.

V zmluve o finančnom leasingu je dohodnuté, že všetky podstatné riziká prechádzajú na nájomcu, predpokladaná predajná cena je 0.

Slovenská legislatíva: časové rozlíšenie zvýšenej splátky $400 / 5 = 80$ a pravidelná ročná splátka 200 tis. Sk.

IFRS: Odpisy zo súčasnej hodnoty strojového zariadenia

$$SH = 400 + 200 \times (1 / 1,1) + 200 \times (1 / 1,1^2) + 200 \times (1 / 1,1^3) + 200 \times (1 / 1,1^4) + 200 \times (1 / 1,1^5)$$

$$SH = 1158,15$$

$$\text{Odpis} = 1158,15 / 5 = 231,63 \text{ (po zaokrúhlení 232,-)}$$

Úrokový náklad = 18 tis. Sk

Údaje z účtovných závierok sme porovnali prostredníctvom najpoužívanejšieho modelu – Altmanovo Z scóre.

Altmanovo Z scóre z údajov účtovnej závierky zostavenej podľa slovenskej právnej úpravy:
 (čistý pracovný kapitál / celkový majetok) x 0,717 + (nerozdelený zisk / celkový majetok) x 0,847 + (zisk pred zdanením + úroky / celkový majetok) x 3,107 + (trhová cena vlastných

zdrojov majetku / cudzie zdroje majetku) x 0,420 + (tržby / celkový majetok) x 0,998 = ((215 + 186 + 541 - 690 - 75) / 2523) x 0,717 + (1397 / 2523) x 0,847 + ((367 + 69 + 3) / 2523) x 3,107 + ((200 + 20 + 1397) / (57 + 690 + 75 + 19 + 65)) x 0,42 + (3785 / 2523) x 0,998 = **3,307**

Altmanovo Z scóre z údajov účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS: (čistý pracovný kapitál / celkový majetok) x 0,717 + (nerozdelený zisk / celkový majetok) x 0,847 + (zisk pred zdanením + úroky / celkový majetok) x 3,107 + (trhová cena vlastných zdrojov majetku / cudzie zdroje majetku) x 0,420 + (tržby / celkový majetok) x 0,998 = ((215 + 186 + 71 - 1 266 - 75) / 2979) x 0,717 + (1277 / 2979) x 0,847 + ((247 + 69 + 21) / 2979) x 3,107 + ((200 + 20 + 1277) / (57 + 1266 + 75 + 19 + 65)) x 0,42 + (3785 / 2979) x 0,998 = **2,198**

Z výsledkov porovnania vyplynulo, že napriek tomu, že ide o účtovnú závierku toho istého podniku za rovnaké účtovné obdobie, údaje sa výrazne líšia. Podľa účtovnej závierky zostavenej podľa IFRS patrí podnik do tzv. šedej zóny nevyhradených názorov a podľa slovenskej právnej úpravy prekročil podnik hranicu 2,9 a hrozí mu bankrot. Treba však upozorniť, že výsledky Altmanovho modelu sú ovplyvnené aj podielom rozdielov medzi jednotlivými úpravami účtovníctva na celkovom objeme majetku a zdrojov majetku.

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá finančnou analýzou na základe informácii z účtovnej závierky so zameraním na predikciu vývoja. Cieľom príspevku je poukázať na vplyv prechodu na IFRS na výsledky predikčných metód. Bol použitý predikčný model - Altmanovo Z-scóre.

Kľúčové slová: Účtovná závierka, predikčné modely, finančná analýza, IFRS.

Summary

This article presents a financial analysis of financial statements in the context of the prediction of economic growth in a way that could enable the users to gain information for prediction from these documents. The aim of the article is to show the influence of the adoption of IFRS in companies on models of prediction. The Altman Z-score prediction tool was used.

Key words: Financial statements, models of prediction, financial analysis, IFRS.

JEL klasifikácia: M40

Použitá literatúra

- [1] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: Analýza účtovnej závierky. Bratislava : Iura Edition, 2006. ISBN 80-8078-070-6.
- [2] ZALAI, K.: Finančno – ekonomická analýza podniku. Bratislava : Sprint, 2008. ISBN 978-80-89085-99-6.
- [3] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [4] <http://www.iasb.org>

Kontakt

Zuzana Kubaščíková, Ing., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemská cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 775, kubascikova.zuzana@gmail.com